

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.3.2020 r.
COM(2020) 104 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

do

**SPRAWOZDANIA KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO**

**w sprawie wdrażania komunikatu Komisji pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo
strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”**

Spis treści

1. Francja	2
2. Gwadelupa	5
3. Gujana Francuska.....	7
4. Martynika	9
5. Wyspa Reunion.....	11
6. Saint-Martin	14
7. Majotta	15
8. Portugalia.....	17
9. Azory	19
10. Madera	22
11. Hiszpania.....	24
12. Wyspy Kanaryjskie.....	25

1. Francja

Z uwagi na swoją strukturę instytucjonalną Francja wyznacza strategiczne ramy polityki publicznej w wielu sektorach objętych zakresem stosowania komunikatu dotyczącego regionów najbardziej oddalonych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

- Przyjęcie w czerwcu 2018 r. w następstwie przeprowadzonych w 2017 r. konsultacji „niebieskiej księgi” dotyczącej francuskich regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich.
- Rozpoczęcie w kwietniu 2019 r. realizacji planu Overseas 5.0 trajektorii ukierunkowanego na dążenie do osiągnięcia neutralności pod względem emisji, zerowej ilości odpadów oraz zanieczyszczeń pochodzenia rolnego, a także na zapewnienie braku wykluczenia i braku podatności na zagrożenia.
- Usprawnianie gromadzenia danych w regionach najbardziej oddalonych, szczególnie na Majotcie, oraz współpraca z władzami Saint-Martin w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb tego obszaru.

Niebieska gospodarka

- Opracowywanie we współpracy z regionami i lokalnymi zainteresowanymi stronami dokumentu strategicznego dla każdego basenu morskiego, który musi być gotowy do końca 2020 r., w ramach wdrażania krajowej strategii na rzecz mórz i wybrzeży z 2017 r. mającej na celu wspieranie „niebieskiego wzrostu” oraz ochronę środowiska morskiego.

Różnorodność biologiczna

- Przyjęcie w lipcu 2018 r. planu działania na rzecz zachowania różnorodności biologicznej.
- Organizacja Światowego Kongresu Ochrony Przyrody w Marsylii (czerwiec 2020 r.), który ma przyczynić się do rozwoju współpracy z regionami Afryki, Karaibów i Oceanu Spokojnego w zakresie propagowania wspólnych celów w umowach międzynarodowych dotyczących takich kwestii jak ochrona raf koralowych.
- Planowanie oddelegowania przedstawicieli francuskiego Urzędu ds. Różnorodności Biologicznej do francuskich regionów najbardziej oddalonych, aby współpracowali z lokalnymi agencjami ds. różnorodności biologicznej.
- Powołanie w kwietniu 2019 r. krajowej służby odpowiadającej za projekty gospodarcze promujące różnorodność biologiczną w Gujanie Francuskiej.

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

- Wdrażanie funduszu ubezpieczeń wzajemnych w zakresie zarządzania ryzykiem w rolnictwie zaplanowanego na następny okres programowania na lata 2021–2027 zgodnie z ustawą o prawdziwej równości na obszarach zamorskich¹.
- Omawianie narzędzi zarządzania ryzykiem z ubezpieczycielami, aby do końca obecnego okresu programowania objąć ich zakresem uprawy, szczególnie bananów.

Zmiana klimatu

¹ Ustawa 2017-256 z dnia 28 lutego 2017 r.

- Przyjęcie drugiego krajowego planu przystosowania się do zmiany klimatu (grudzień 2018 r.) nakreślającego wyzwania, którym muszą stawić czoła terytoria zamorskie, szczególnie w zakresie gromadzenia danych, zachowania różnorodności biologicznej i zasobów naturalnych oraz turystyki i dźwigni finansowych.
- Wyznaczenie w kwietniu 2019 r. międzyresortowego delegata ds. poważnych zagrożeń na terytoriach zamorskich.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Przeprowadzenie i opublikowanie w czerwcu 2019 r. badania na temat mobilności młodych rezydentów obszarów zamorskich, w ramach którego utworzono zestawienia głównych podmiotów i systemów mobilności.
- Wprowadzenie możliwości podpisywania umów o pracę zezwalających na uzyskanie kwalifikacji zawodowych w państwach sąsiadujących z regionami najbardziej oddalonymi w myśl ustawy o wolności wyboru ścieżki zawodowej².

Energia

- Współpraca z samorządami terytorialnymi Gwadelupy, Martyniki, Gujany Francuskiej, Majotty i wyspy Reunion w kwestii rewizji ich wieloletnich planów energetycznych.
- Podpisanie umowy o ekologicznej transformacji w celu wsparcia ekologicznej transformacji na szczeblu lokalnym na wyspie Reunion (kwiecień 2019 r.) i w Gujanie Francuskiej (lipiec 2019 r.).
- Przeznaczenie w 2019 r. środków w wysokości 530 mln EUR na kolejne pięć lat dla wszystkich francuskich obszarów niepołączonych z kontynentalną siecią elektryczną, aby kontrolować zapotrzebowanie na energię elektryczną: przeznaczenie 35 % pomocy dla konsumentów w niepewnej sytuacji, także w regionach najbardziej oddalonych.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Zakończenie w lutym 2020 r. badania nad optymalizacją środków europejskich przeznaczonych na projekty dotyczące gospodarowania odpadami, sprzyjające tworzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym w regionach najbardziej oddalonych.

Konkurencyjność, przedsiębiorczość i jednolity rynek

- Obniżenie progów dla projektów dotyczących innowacji w regionach najbardziej oddalonych, aby mogły uzyskać dostęp do krajowego wsparcia finansowego. Rozszerzenie w czerwcu 2019 r. pożyczki przeznaczonej dla regionów najbardziej oddalonych na przedsiębiorstwa prowadzące działalność przez okres krótszy niż trzy lata oraz poprawa warunków finansowania tej pożyczki.
- Planowanie wystosowania zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, opiewającego na kwotę 15 mln EUR, na projekty dotyczące innowacji we francuskich regionach najbardziej oddalonych oraz krajach i terytoriach zamorskich w pierwszym kwartale 2020 r.

Dostępność cyfrowa

² Ustawa 2018-771 z dnia 5 września 2018 r.

- Sfinansowanie 15 ośrodków kształcenia w swoich regionach najbardziej oddalonych w celu rozwijania umiejętności cyfrowych.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Uchwalenie ustawy zwiększającej skuteczność sposobów działania służb państwowych w zakresie kontrolowania imigracji i udzielania azylu (wrzesień 2018 r.); rozpoczęcie realizacji programu pilotażowego w zakresie przetwarzania wniosków o udzielenie azylu w Gujanie Francuskiej w kwietniu 2018 r.
- Ustanowienie dowództwa operacyjnego na Majocie oraz powołanie międzyresortowej grupy dochodzeniowej specjalizującej się w finansowych aspektach nielegalnej imigracji.

2. Gwadelupa

Gwadelupa czyni postępy we wdrażaniu komunikatu dotyczącego regionów najbardziej oddalonych, koncentrując się na energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.

Niebieska gospodarka

- Otwarcie na wyspie Marie-Galante stoczni w maju 2019 r., aby zapewnić szkolenie z zakresu lokalnego *know-how* w kontekście wspierania zrównoważonego rybołówstwa.
- Przeprowadzenie projektu pilotażowego ORFISH (2017–2019) sprzyjającego wymianie informacji na temat technik połowowych o małym wpływie na środowisko wśród rybaków ze wszystkich regionów najbardziej oddalonych i próby zmniejszenia presji na przybrzeżne zasoby rybne (przy współfinansowaniu z UE na poziomie 90 %).

Rolnictwo

- Rozpoczęcie realizacji w 2019 r. w Stanach Zjednoczonych projektu służącego promocji i sprzedaży napojów alkoholowych oraz produktów rolno-spożywczych we współpracy z przedsiębiorstwami z sektora, Business France oraz francuskim Ministerstwem ds. Terytoriów Zamorskich.

Różnorodność biologiczna

- Prace nad ustanowieniem regionalnej agencji ds. różnorodności biologicznej.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Wprowadzenie w październiku 2018 r. regionalnego „planu zerowej ilości odpadów do 2035 r.”, aby obniżyć ilość odpadów na mieszkańca oraz zależność energetyczną, a także stworzyć osiem punktów zbiórki odpadów.
- Wspieranie lokalnych przedsiębiorstw w przetwarzaniu odpadów metalowych oraz pojazdów uszkodzonych w wyniku huraganów Irma i Maria w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Energia

- Wprowadzenie w czerwcu 2018 r. stacji ładowania pojazdów czerpiących energię ze słońca w celu propagowania wykorzystania nadmiaru energii słonecznej.
- Rozpoczęcie realizacji projektu instalacji fotowoltaicznej w zakładzie gospodarowania odpadami komunalnymi (marzec 2019 r.), aby obniżyć emisję i poprawić efektywność energetyczną.
- Utworzenie w lutym 2019 r. nowej elektrowni zasilającej oświetlenie przestrzeni publicznych na poziomie gmin, która ma obniżyć zużycie energii o 75 %; poprawa oświetlenia przestrzeni publicznych w dwóch gminach przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Badania naukowe i innowacje

- Montaż rejestratorów fal, aby lepiej zapobiegać poważnym zagrożeniom naturalnym związanym z morzem (marzec 2019 r.).
- Instalacja nowych urządzeń do diagnostyki nowotworów i otwarcie pierwszego ośrodka zarządzania diagnostyką nowotworów na Karaibach w czerwcu 2018 r.

Transport

- Uruchomienie nowego połączenia lotniczego między Pointe-à-Pitre a Nowym Jorkiem w lutym 2020 r., w celu poprawy jakości sieci połączeń.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Dołączenie do Organizacji Państw Wschodniokaraibskich w 2019 r.
- Rozpoczęcie realizacji projektu („Gotowi razem”) na rzecz skuteczniejszej koordynacji pomocy w przypadku klęsk żywiołowych na Karaibach.

3. Gujana Francuska

Gujana Francuska czyni stopniowe postępy w zakresie osiągnięcia celów określonych w komunikacie, koncentrując się na kształceniu i szkoleniu oraz zrównoważonym użytkowaniu zasobów. Wiele inicjatyw znajduje się obecnie w fazie planowania.

Niebieska gospodarka

- Opracowanie regionalnej strategii w zakresie niebieskiej gospodarki w grudniu 2019 r.
- Utworzenie instrumentu finansowego w formie programu pożyczek na kwotę 4,7 mln EUR, skierowanego do małych przedsiębiorstw, również w sektorze rybołówstwa.
- Przekształcenie w stałą usługę projektu usług doradczych dla lokalnych rybaków kierowanego przez regionalną agencję rozwoju oraz samorząd terytorialny.

Rolnictwo

- Ukończenie badania i rozpoczęcie przygotowania projektu pilotażowego dotyczącego rolnictwa eksperymentalnego, który ma na celu rozmieszczenie stacji badawczych służących opracowaniu metod bardziej wydajnego korzystania z zasobów organicznych.

Różnorodność biologiczna

- Prace nad ustanowieniem regionalnej agencji ds. różnorodności biologicznej.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Przygotowywanie przy wsparciu francuskiej Agencji Ochrony Środowiska i Zarządzania Energią (ADEME) regionalnego planu zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania nimi.

Energia

- Budowanie nowych systemów energetycznych wykorzystujących biomasę, aby do 2023 r. zaspokoić zapotrzebowanie równe 40 megawatom oraz uwzględnić rosnący popyt i wzrost demograficzny.

Badania naukowe i innowacje

- Zorganizowanie w kwietniu 2018 r. forum badań naukowych i innowacji zrzeszającego zainteresowane strony z samorządów terytorialnych, sektorów badawczych i biznesowych, aby wnieść wkład w trwający przegląd jej strategii inteligentnej specjalizacji.
- Podpisanie z francuskim klastrem perfumeryjno-kosmetycznym umowy mającej przyczynić się do stymulacji lokalnych badań nad występującymi na Gujanie substancjami naturalnymi i opracowania produktów opartych na lokalnych zasobach roślinnych, m.in. w partnerstwie między ośrodkami uniwersyteckimi (listopad 2018 r.).

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Podpisanie umowy z regionalnymi instytucjami oświatowymi, stowarzyszeniem na rzecz szkoleń w dziedzinie lotnictwa AFMAé oraz przedsiębiorstwem Ariane Group prowadzącym działalność w sektorze lotniczym i kosmicznym w sprawie opracowania programu studiów licencjackich w dziedzinie przemysłu lotniczego i kosmicznego na 2020 r.

- Rozpoczęcie realizacji projektu, którego celem jest zatrudnienie 300 młodych osób w lokalnych przedsiębiorstwach we współpracy z francuską federacją pracodawców MEDEF oraz krajową agencją pośrednictwa pracy Pôle emploi (czerwiec 2019 r.); ustanowienie punktu kontaktowego udzielającego lokalnym przedsiębiorstwom porad w zakresie integracji zawodowej.

Dostępność cyfrowa

- Przygotowywanie wprowadzenia podwodnych kabli łączących Gujanę Francuską z podwodnym przewodem światłowodowym EllaLink, który połączy Europę z Ameryką Łacińską w 2020 r. i będzie operacyjny w 2021 r. przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego.
- Przygotowywanie środków mających na celu przekształcenie regionu w strefę działalności gospodarczej związanej z przechowywaniem danych na serwerach („centrum danych”).
- Wprowadzanie sieci szerokopasmowych na 17 odizolowanych obszarach, a w kwietniu 2019 r. nabycie pasma satelitarnego ułatwiającego łączność cyfrową szkół zlokalizowanych na obszarach oddalonych.
- Stworzenie w Saint Laurent du Maroni (na obszarach interesu gospodarczego i obszarach oddalonych) 44 punktów dostępu do sieci przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Transport

- Opracowywanie wielkoskalowego projektu służącego utworzeniu pasów przeznaczonych dla transportu publicznego w mieście stołecznym Cayenne.
- Wytyczanie nowych połączeń promowych między Saint Laurent du Maroni i Albiną w Surinamie przy wsparciu INTERREG.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Rozpoczęcie badania służącego ocenie potrzeb lokalnych przedsiębiorstw oraz środków poprawiających wymianę z obszarami sąsiedzkimi.

4. Martynika

Martynika wdraża postanowienia komunikatu, osiągając wyniki w takich dziedzinach jak gospodarka o obiegu zamkniętym, energia, konkurencyjność, a także zatrudnienie, kształcenie i szkolenie.

Niebieska gospodarka

- Zaplanowanie na początek 2020 r. studium wykonalności dotyczącego ustanowienia instytutu akwakultury.
- Potwierdzenie rozpoczęcia realizacji nowych programów szkoleniowych dotyczących rybołówstwa i dziedzin związanych z niebieską gospodarką w specjalnym ośrodku szkolenia zawodowego (POLE MER).

Różnorodność biologiczna

- Podpisanie umowy ramowej w sprawie ustanowienia programu ochrony przyrody oraz zwiększenia wiedzy i świadomości na temat rezerwatu przyrody z samorządem terytorialnym, rezerwatem przyrody oraz władzami francuskimi w czerwcu 2019 r.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Rozpoczęcie konsultacji publicznych i przyjęcie (pod koniec 2019 r.) planu zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania odpadami w celu utorowania drogi dla lokalnej strategii dotyczącej gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Rozpoczęcie kampanii informacyjnych promujących walkę z marnowaniem żywności w lokalnych szkołach w celu zwiększenia świadomości uczniów w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- Rozpoczęcie w 2018 r. podnoszącej świadomość kampanii „Kaz Zéro gaspi” w ramach tygodnia ekologicznej konsumpcji.
- Prace nad realizacją 14 projektów, w tym badań nad ponownym wykorzystaniem sprzętu medycznego i mebli do zastosowań medycznych, utworzeniem mobilnego obiektu oferującego usługi naprawcze („wozu naprawczego”) oraz zwiększeniem zasięgu obiektu świadczącego usługi naprawcze, oferującego warsztaty („kawiarenki naprawczej”).

Energia

- Rozpoczęcie projektu na rzecz wsparcia instalacji paneli fotowoltaicznych w 2017 r. w celu poprawy niezależności energetycznej, a w 2019 r. wystosowanie dwóch zaproszeń do składania wniosków dotyczących budowy energooszczędnych budynków.
- Wprowadzanie sieci energooszczędnego oświetlenia przestrzeni publicznych, aby do 2020 r. osiągnąć oszczędność energii elektrycznej na poziomie co najmniej 30 %.
- Rozpoczęcie realizacji pięcioletniego programu wspierania oszczędności energii, na który przeznaczono środki w wysokości 100 mln EUR, w ramach którego skoncentrowano się na realizacji około 60 działań na rzecz ograniczenia zużycia energii elektrycznej (2019–2023).

- Ustanowienie w 2019 r. platformy informacyjnej³ poświęconej kwestii transformacji energetycznej, zawierającej również informacje na temat mobilności, energii ze źródeł odnawialnych, instalacji domowych oraz termoizolacji.
- Zainstalowanie stacji ładowania pojazdów elektrycznych zasilanych wyłącznie energią słoneczną w ramach projektu Green Drive.
- Planowanie stopniowego uruchomienia 250 stacji ładowania energią słoneczną w ramach programu „Madin’ Drive”.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Zorganizowanie w marcu 2019 r. konkursu dla uczniów zawodu w trakcie szkolenia zawodowego.
- Zorganizowanie w czerwcu 2019 r. lokalnych targów pracy i kształcenia poświęconych przede wszystkim kwestii rekrutacji cyfrowej.

Konkurencyjność, przedsiębiorczość i jednolity rynek

- Przyjęcie w 2017 r. lokalnego programu rozwoju gospodarczego, innowacji i umiędzynarodowienia zapewniającego finansowanie na rzecz usprawnienia produkcji, poprawy wyników i umiejętności przystosowania zawodowego; utworzenie partnerstwa w celu świadczenia usług informacyjnych na rzecz przedsiębiorstw.
- Zapoczątkowanie w 2018 r. corocznego trzydniowego forum biznesowego „OSE!” umożliwiającego znanym przedsiębiorstwom tworzenie sieci kontaktów i udzielanie wskazówek dotyczących zakładania działalności gospodarczej.

Dostępność cyfrowa

- Prace nad wprowadzeniem światłowodu łączącego instytucje oświatowe przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, a przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – światłowodowych sieci szerokopasmowych o dużej prędkości.
- Zaprezentowanie „cyfrowego miasteczka” podczas forum „OSE!” w 2019 r. w celu promowania wprowadzania cyfryzacji w lokalnych przedsiębiorstwach, m.in. drukowania przestrzennego.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Zorganizowanie trzech Rad Ministrów Organizacji Państw Wschodniokaraibskich w dziedzinach zdrowia, edukacji i środowiska.
- Rozpoczęcie realizacji projektu na rzecz wspierania handlu we wschodnich Karaibach w styczniu 2018 r. w celu zapewnienia wsparcia 30 lokalnym przedsiębiorstwom przy wywozie do państw karaibskich.
- Współpraca w charakterze partnera w projekcie Odyssea (luty 2019 r.) realizowanym w dziedzinie niebieskiej gospodarki, ukierunkowanego na rozwój niebieskiej turystyki i zwiększenie wzrostu na Karaibach.

³ www.transitionenergetiquemartinique.mq

5. Wyspa Reunion

Wyspa Reunion koncentruje swoje działania wokół szeregu sektorów uwzględnionych w komunikacie. Szczególny nacisk kładzie na kwestie dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym i niebieskiej gospodarki, energii, badań naukowych i współpracy z państwami sąsiadującymi.

Niebieska gospodarka

- Rozpoczęcie realizacji projektu w zakresie planowania przestrzennego obszarów morskich (2018–2020) w południowo-zachodnim basenie Oceanu Indyjskiego (OCEAN MÉTISS) we współpracy z władzami państwowymi, Komisją Oceanu Indyjskiego i Komisją Europejską.
- Otwarcie w marcu 2019 r. „Niebieskiego Instytutu”, który ma koordynować i kształtować politykę publiczną w dziedzinie niebieskiej gospodarki.

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

- Opracowywanie modelu w zakresie rolnictwa, w ramach którego promuje się lokalną produkcję i umożliwia transformację agroekologiczną (projekt AGRIPEI 2030).

Różnorodność biologiczna

- Zapewnienie szkoleń i wsparcia na potrzeby uruchomienia projektów finansowanych z unijnych programów LIFE i BEST w latach 2018 i 2019.
- Zrealizowanie przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego projektów w zakresie ochrony gatunków zagrożonych: błotniaka malgaskiego oraz gatunków roślin (projekt ESPECES).

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Opracowanie we współpracy z władzami państwowymi oraz samorządem terytorialnym regionalnego planu zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania nimi, w ramach którego określono cele regionalne, takie jak np. neutralność pod względem ilości odpadów oraz zapewnienie koordynacji.
- Opracowanie regionalnego planu działania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym w celu określenia wizji strategicznej i konkretnych środków na rzecz osiągnięcia celu neutralności pod względem ilości odpadów.
- Wdrożenie 22 projektów związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (luty 2018 r. – czerwiec 2019 r.) dotyczących różnych kwestii – począwszy od projektowania i cyklu życia produktów, a skończywszy na recyklingu.
- Uczestniczenie w projekcie REPLACE (od sierpnia 2019 r., finansowanym przez Interreg Europa) mającym na celu określenie i wdrożenie polityki w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Energia

- Powołanie w lutym 2018 r. grupy zadaniowej ds. transformacji energetycznej we współpracy z władzami państwowymi i Komisją Europejską.
- Realizowanie dwóch projektów przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

- projektu SOLARPLEXUS służącego opracowaniu innowacyjnego systemu zapewniającego obszarom oddalonym dostęp do usług w zakresie energii elektrycznej, wody i komunikacji;
- projektu MICRO-MAFATE NETWORK służącego testowaniu w cyрку Mafate małej sieci energetycznej pozwalającej osiągnąć niezależność energetyczną.
- Prowadzenie od 2018 r. prac termomodernizacyjnych w 18 szkołach średnich.
- Opracowywanie zrównoważonych ekologicznie pojazdów, m.in. hulajnóg elektrycznych na potrzeby mobilności miejskiej przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (projekt VELOCE z marca 2018 r.).

Badania naukowe i innowacje

- Realizowanie projektu VALOBIO (wspieranego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, od maja 2019 r.) przy użyciu innowacyjnej metody przekształcania wyrzucanych do morza produktów ubocznych pochodzenia rybnego w płynne nawozy organiczne wykorzystywane w rolnictwie zrównoważonym.
- Rozpoczęcie oceny swojej strategii inteligentnej specjalizacji w kwietniu 2019 r. w celu przeanalizowania potencjału regionu w kontekście różnych obszarów i identyfikacji nisz rynkowych o znaczeniu strategicznym.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Uruchomienie projektu CAMPUS SUD w listopadzie 2017 r. w celu przeorganizowania i rozszerzenia oferty regionalnego uniwersytetu, a także utworzenia technopolii (projekt „Vallée Blanche”) przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Konkurencyjność, przedsiębiorczość i jednolity rynek

- Utworzenie funduszu Financière Région Réunion, na który przeznaczono 50 mln EUR (ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, środków regionalnych), mającego na celu wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) za pomocą pożyczek i instrumentów w postaci kapitału *private equity*. Od czerwca 2019 r. z funduszu przekazano środki o wartości 13 mln EUR na rzecz 135 MŚP.
- Uczestnictwo w projekcie REACT wspieranym przez program „Horyzont 2020”, którego celem jest dekarbonizacja systemów energetycznych wyspy.

Dostępność cyfrowa

- Finalizowanie prac w zakresie wprowadzania sieci szerokopasmowych, które mają dotrzeć do wszystkich nieobjętych nimi obszarów do końca 2022 r., przy wsparciu ze strony Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (główny projekt 2019 r.).

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Realizowanie projektu (TIS AEDES OI, w ramach INTERREG) obejmującego badania nad techniką kontrolowania komara tygrysięgo.

- Wzmacnianie zdolności struktur prywatnych i publicznych w krajach partnerskich poprzez wysyłanie lokalnych absolwentów do tych państw przy wsparciu INTERREG.
- Zawarcie umów ramowych z obszarami sąsiadującymi w ramach programu „Ocean Indyjski” INTERREG (np. w kwietniu 2019 r. z Seszelami), które przyczyniły się do poprawy koordynacji w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.
- Stworzenie w lipcu 2019 r. usługi wsparcia przedsiębiorstw w Mozambiku, aby przyczynić się do umiędzynaradawiania lokalnych przedsiębiorstw oraz współpracy regionalnej.

6. Saint-Martin

Saint-Martin realizuje założenia komunikatu w sprawie regionów najbardziej oddalonych, szczególnie w kontekście odbudowy wyspy po huraganie Irma. Skupia się zatem na odbudowie lepszej infrastruktury i odpowiedniej reakcji na zmianę klimatu.

Niebieska gospodarka

- Zapewnianie profesjonalnego szkolenia w zakresie powiązanej działalności morskiej od 2018 r.

Rolnictwo

- Planowanie wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie jak np. uprawa bez gleby oraz inwestowanie w możliwe do zdemonutowania w przypadku złej pogody elementy zabudowy gospodarstw hodowlanych.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Podnoszenie świadomości na temat recyklingu i sortowania odpadów oraz prowadzenie działań komunikacyjnych w tym zakresie, a także tworzenie punktów zbiórki odpadów i prowadzenie wspólnych dla całej wyspy badań (przy wsparciu programu INTERREG Karaiby) mających na celu poprawę gospodarowania odpadami.

Zmiana klimatu

- Uruchomienie w 2018 r. systemu zarządzania ryzykiem związanym z kataklizmami, w ramach którego prowadzone są ćwiczenia ostrzegawcze, działania z zakresu podnoszenia świadomości publicznej, oceny systemów ostrzegających oraz w ramach którego nabyto radar meteorologiczny w celu poprawy skuteczności prognoz pogody (INTERREG Karaiby).

Energia

- Rozpoczęcie wstępnych studiów wykonalności dotyczących zasobów geotermalnych na wyspach Saba, Sint Eustatius i Saint Kitts oraz wzajemnych połączeń elektrycznych między wyspami w celu propagowania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (INTERREG Karaiby, lipiec 2019 r.).

Dostępność cyfrowa

- Tworzenie w ramach odbudowy podziemnych sieci światłowodowych w celu poprawy łączności cyfrowej między wszystkimi rejonami.
- Prowadzenie wstępnych studiów wykonalności dotyczących wzajemnych połączeń cyfrowych między wyspami północnej części Wysp Nawietrznych (północne wyspy archipelagu Małych Antyli).

Współpraca w sąsiedztwie regionów najbardziej oddalonych i poza nim

- Przyznanie statusu obserwatora w Organizacji Państw Wschodniokaraibskich.

7. Majotta

Majotta realizuje założenia komunikatu z 2017 r., kładąc szczególny nacisk na niebieską gospodarkę.

Niebieska gospodarka

- Powołanie w 2018 r. grupy roboczej, której zadaniem było przygotowanie regionalnej strategii dotyczącej niebieskiej gospodarki: gromadzenie danych dotyczących sektorów niebieskiej gospodarki oraz organizacja wymian informacji na temat niebieskiego wzrostu z zainteresowanymi stronami (szkolenia, turystyka, rybołówstwo i akwakultura).
- Sporządzanie projektu w zakresie regionalnego planowania przestrzennego, zawierającego specjalny dział poświęcony planowaniu przestrzeni morskich, jako podstawy wszystkich działań związanych z wybrzeżem.
- Opracowywanie, wraz z organami krajowymi, planu zarządzania flotą oraz centralnego planu dla akwakultury.
- Inwestowanie we wcześniej opuszczone zakłady akwakultury i wspieranie potencjału lokalnych zainteresowanych stron.

Różnorodność biologiczna

- Ustanawianie regionalnej agencji ds. różnorodności biologicznej we współpracy z organami krajowymi.

Energia

- Wdrażanie projektu pilotażowego zakładającego wykorzystanie pojazdów elektrycznych i stacji ładowania zasilanych wyłącznie energią słoneczną w celu zapewnienia zrównoważonego transportu (2019 r.).
- Badanie potencjału fotowoltaiki w szkołach i budynkach publicznych, ponieważ energia słoneczna jest najważniejszym źródłem energii ze źródeł odnawialnych w regionie.

Konkurencyjność, przedsiębiorczość i jednolity rynek

- Rozpoczęcie w 2017 r. projektu technopolii, który ma zrzeszać przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe z sektorów zaawansowanych technologii, aby zwiększyć zdolność tych przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności na jednolitym rynku.

Transport

- Praca nad międzymiastowym projektem ustanawiającym trzy linie autobusowe w celu połączenia południowej, centralnej i północnej części Majotty ze stolicą Mamoudzou i zakładającym utworzenie do 2021 r. potencjalnych połączeń morskich w celu poprawy łączności.
- Rozpoczęcie realizacji projektu na rzecz poprawy bezpieczeństwa na lotnisku w Majotcie w 2018 r. dzięki Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Podpisanie umowy mającej na celu umożliwienie studentom z Majotty korzystanie z mobilności w państwach Afryki Wschodniej w obszarach technologii cyfrowej, animacji i kultury (luty 2019 r.).

8. Portugalia

W celu realizacji założeń komunikatu z 2017 r. Portugalia prowadzi ścisłą współpracę z regionami autonomicznymi – Azorami i Maderą – w szczególności w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, zmiany klimatu oraz badań naukowych.

- Rozwinięcie współpracy między krajowym urzędem statystycznym a departamentami regionalnych urzędów statystycznych Azorów i Madery w latach 2018–2019 w celu poprawy gromadzenia danych i zarządzania nimi, w szczególności w obszarach rolnictwa oraz transportu morskiego i lotniczego.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Udzielenie wsparcia na projekty promujące skuteczniejsze wykorzystanie zasobów na Maderze i Azorach w ramach krajowego funduszu ochrony środowiska w latach 2018–2019.
- Ułatwienie uczestnictwa obywateli Madery i Azorów w wydarzeniach poświęconych kwestiom gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zmiany klimatu odbywających się w kontynentalnej części Portugalii (wyższe zwroty kosztów).

Zmiana klimatu

- Zapewnienie wsparcia na rzecz projektów promujących montaż stacji ładowania pojazdów elektrycznych na Azorach poprzez zaproszenie do składania wniosków w ramach funduszu ochrony środowiska w latach 2018 i 2019.
- Przekazanie Maderze i Azorom środków finansowych w ramach programu „Środowisko, zmiana klimatu i gospodarka niskoemisyjna”.
- Organizacja sesji na Maderze i Azorach w marcu 2019 r. w celu zaprezentowania grantu w ramach Mechanizmu Finansowego EOG⁴.

Różnorodność biologiczna

- Wystosowanie w 2019 r. zaproszenia do składania projektów mających na celu promowanie modeli zrównoważonego rozwoju we wszystkich portugalskich rezerwach biosfery, z których pięć znajduje się na Maderze i Azorach.

Badania naukowe i innowacje

- Rozpoczęcie we wrześniu 2018 r. międzynarodowego programu wystrzeliwania satelitów w celu utworzenia międzynarodowego kosmodromu na wyspie Santa Maria należącej do archipelagu Azorów. ma zacząć funkcjonować do końca 2021 r.
- Ustanowienie Portugalskiej Agencji Kosmicznej z siedzibą na wyspie Santa Maria na Azorach w marcu 2019 r.

Dostępność cyfrowa

- Utworzenie w maju 2019 r. grupy roboczej „Przewody podwodne CAM – kontynentalna część Portugalii, Azory i Madera”, której zadaniem było znalezienie najlepszego sposobu zastąpienia przewodów podwodnych zapewniających połączenia komunikacyjne między Maderą i Azorami a kontynentalną częścią Portugalii. Grupa przedstawiła wnioski w grudniu 2019 r.

Transport

⁴ <https://eeagrants.org/about-us>

- Zaproponowanie włączenia lotnisk w Funchal, Porto Santo i Ponta Delgada w zakres sieci bazowej transeuropejskiej sieci transportowej w odpowiedzi na konsultacje w sprawie zmiany wytycznych dotyczących transeuropejskiej sieci transportowej.

9. Azory

Azory realizują założenia komunikatu z 2017 r., kładąc nacisk głównie na niebieską gospodarkę, a także energię i badania.

- Gromadzenie danych dotyczących zatrudnienia i działalności w sektorze rybołówstwa na wszystkich wyspach.

Niebieska gospodarka

- Utworzenie w 2018 r. grupy roboczej w celu ustanowienia Obserwatorium atlantyckiego, które ma posłużyć do prowadzenia badań naukowych w zakresie obszarów morskich, w tym badań dotyczących ochrony, badań i monitorowania obszarów morskich oraz ich wykorzystania do celów społeczno-gospodarczych.
- Realizacja projektu MarSP (2018–2019) w celu opracowania projektów w zakresie planowania przestrzennego obszarów morskich na Azorach, Maderze i Wyspach Kanaryjskich.
- Zakończenie projektu MISTIC SEAS II i koordynowanie projektu MISTIC SEAS III (2019 r.), w ramach którego przeprowadzona zostanie ocena dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej.
- Uczestnictwo w projekcie AQUA-LIT (2019 r.) dotyczącym zapobiegania zaśmiecaniu wód morskich w związku z działalnością w dziedzinie akwakultury i usuwania śmieci z zakładów akwakultury.
- Rozpoczęcie realizacji projektu pilotażowego „E-log” (2019 r.) zapewniającego elektroniczne monitorowanie połowów na małą skalę oraz wsparcie dla podmiotów lokalnych.
- Promowanie Deklaracji Azorów dotyczącej obrony połowu tuńczyka wędami (październik 2018 r.), aby zwiększyć świadomość w zakresie technik zrównoważonego połowu.
- Ustanowienie szkoły morskiej (2019 r.) w celu podnoszenia kwalifikacji i wspierania szkoleń i uczestnictwo, w ramach programu Erasmus, w projekcie MATES (w latach 2018–2021), mającym na celu propagowanie strategii na rzecz nabywania umiejętności z zakresu technologii morskiej.

Rolnictwo

- Planowanie zakończenia w 2020 r. prac nad „Planem strategicznym dla sektora mleczarskiego”, który ma posłużyć do zidentyfikowania nowych rynków i promowania innowacji i umiędzynarodowienia produktów mleczarskich.
- Wsparcie wykorzystania zdalnie sterowanych statków powietrznych na potrzeby gospodarki leśnej (współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich).

Różnorodność biologiczna

- Prace nad oceną zanieczyszczenia spowodowanego obecnością tworzyw sztucznych w wodach głębinowych dzięki wsparciu w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (PLASTDEEP 2019).
- Realizacja trzech projektów wspieranych w ramach unijnego programu LIFE: LIFE VIDALIA (2018–2023) na rzecz ochrony gatunków flory zagrożonych wyginięciem; LIFE-IP AZORES NATURA (2019–2027) na rzecz ochrony siedlisk i gatunków

chronionych; oraz LIFE Beetles (początek w 2020 r.) w celu ograniczenia zagrożeń dla gatunków zagrożonych.

- Wdrażanie projektu MOVE I (2018–2021) i rozpoczęcie realizacji projektu MOVE ON (2019–2022) zgodnie z europejską strategią ochrony różnorodności biologicznej w celu utworzenia zestawienia i dokonania oceny stanu ekosystemów i usług ekosystemowych.
- Objęcie wsparciem projektu BIOINVENT w celu zbadania różnorodności mikrobiologicznej gleb w ekosystemach trawiastych na Azorach i projektu MARFOR w celu zbadania dynamiki reakcji lasów podmorskich na zmianę klimatu (oba w latach 2017–2020).

Zmiana klimatu

- Zatwierdzenie regionalnego programu zapobiegania zmianie klimatu we wrześniu 2019 r., którego celem jest zminimalizowanie emisji gazów cieplarnianych i ograniczenie narażenia na zagrożenia klimatyczne.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Planowanie wdrożenia programu zarządzania turystyką na rzecz zrównoważonego rozwoju w sektorze.

Energia

- Wprowadzenie „Azorskiej strategii energetycznej 2030” w październiku 2018 r., aby wykorzystać potencjał zasobów naturalnych oraz nowych technologii; prace nad „Azorskim planem działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii”.
- Przyjęcie „Planu działania na rzecz elektromobilności na Azorach” na lata 2018–2024, który obejmuje obsługę punktów ładowania pojazdów elektrycznych na dziewięciu wyspach.
- Opracowywanie agendy transformacji energetycznej wspieranej w ramach inicjatywy „Czysta energia dla wysp UE”. Analizowanie wykorzystania kabli podmorskich do połączenia sieci energetycznych na wyspach.
- Uczestniczenie w projekcie „Horyzont 2020” (na lata 2019–2021) dotyczącym energii geotermalnej z głęboko położonych złóż oraz w projekcie INTERREG E-MOBICITY (na lata 2019–2023) na rzecz optymalizacji polityki publicznej w zakresie elektromobilności na obszarach miejskich.

Badania naukowe i innowacje

- Uruchomienie we wrześniu 2018 r. międzynarodowego kosmodromu na wyspie Santa Maria, który powinien zacząć pełnić swoją funkcję pod koniec 2021 r.
- Zatwierdzenie w 2018 r. „Planu na rzecz umiędzynarodowienia nauki i technologii”, którego celem jest promowanie nauki i przyciąganie projektów i partnerstw zewnętrznych.
- Zatwierdzenie w 2018 r. inicjatywy Transfer+ i uczestniczenie w projekcie FANBest, aby promować transfer technologii w lokalnych MŚP, w szczególności w zakresie niebieskiej gospodarki.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Promowanie zatrudnienia w ramach inicjatyw INOVAR (od marca 2019 r.) na rzecz młodych bezrobotnych, Berço de Emprego (aktualizacja w 2019 r.) dotyczącej czasowych zastępstw oraz Movemprego (w 2020 r.) w celu promowania mobilności geograficznej zasobów ludzkich.

Dostępność cyfrowa

- Rozpoczęcie w 2018 r. realizacji planu działania na rzecz kultury naukowej i technologicznej, w ramach którego zapewniano wsparcie dla zakładania pracowni szkolnych do prowadzenia zajęć z informatyki, robotyki i programowania.

Transport

- Ogłoszenie międzynarodowego przetargu na budowę jednego statku do przewozu pasażerów, pojazdów i ładunku w celu zapewnienia połączenia między wszystkimi wyspami przez cały rok (styczeń 2019 r.).

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Uczestnictwo w projekcie dotyczącym obserwacji Ziemi z uwzględnieniem kwestii morskich (ang. Marine-Earth Observation), który ma na celu opracowanie specjalnej technologii opartej na usługach pochodnych w ramach programu Copernicus z myślą o podnoszeniu świadomości na temat zagadnień morskich.

10. Madera

Madera czyni postępy w zakresie realizacji założeń komunikatu z 2017 r., kładąc nacisk na kwestie dotyczące niebieskiej gospodarki, gospodarki o obiegu zamkniętym, zmiany klimatu, badań, energii elektrycznej, zatrudnienia i umiejętności.

Niebieska gospodarka

- Uruchomienie w 2018 r. linii kredytowej INVESTE RAM 2020 – instrumentu finansowego mającego na celu ułatwienie dostępu do środków finansowych dla podmiotów działających na niewielką skalę (20 mln EUR).
- Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego środowiska morskiego – narzędzia gospodarki terytorialnej, którego celem jest promowanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki.
- Utworzenie w 2019 r. konsorcjum ds. Zintegrowanego Międzynarodowego Centrum Szkoleń Morskich na Maderze, które ma rozpocząć prowadzenie szkoleń w 2020 r.

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

- Wprowadzenie w 2018 r. przepisów ustanawiających komisję techniczną ds. oceny zgodności produktów rolnych i żywności z Madery w celu zapewnienia, aby produkty objęte systemem jakości UE były zgodne z przepisami UE.

Różnorodność biologiczna

- Zwiększenie skuteczności zarządzania obszarami chronionymi oraz obszarami należącymi do sieci Natura 2000 (od 2017 r.) poprzez przeprowadzenie przeglądu i aktualizacji planów zarządzania, strategii i obszarów sklasyfikowanych.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Opracowanie w 2019 r. agendy regionalnej na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym w celu złagodzenia wpływu na środowisko w dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego wzrostu gospodarczego.
- Przygotowanie „Strategii w zakresie odpadów na lata 2020–2030” w celu lepszego gospodarowania odpadami (2019 r.).

Zmiana klimatu

- Przyspieszenie wdrożenia strategii regionalnej w zakresie przystosowywania się do zmiany klimatu poprzez projekty objęte wsparciem INTERREG oraz unijnym programem LIFE i rozpoczęcie jej aktualizacji.
- Opracowywanie oprogramowania komputerowego oraz systemów do oceny zagrożeń związanych z pożarami lasów, zapobiegania im i łagodzenia ich skutków oraz poprawy zarządzania pożarami lasów dzięki wsparciu z Funduszu Spójności.

Energia

- Wdrożenie projektu pt. „Zrównoważone Porto Santo – niewielka wyspa bez złóż paliw kopalnych” (ang. „Sustainable Porto Santo – Smart Fossil Free Island”) (2019 r.) mającego propagować wykorzystanie pojazdów elektrycznych oraz inteligentnych systemów ładowania.
- Prowadzenie prac finalizacyjnych w zakresie rozbudowy hydroelektrowni Calheta III przy wsparciu z Funduszu Spójności.

- Uczestnictwo w kilku unijnych projektach z zakresu energetyki, w tym ENERMAC (2017–2019), dotyczących planowania strategii na potrzeby wdrażania infrastruktury energii ze źródeł odnawialnych.
- Promowanie ekologicznego transportu dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: zakup 5 elektrycznych mikrobusów i 25 ekologicznych autobusów (2019 r.).

Badania naukowe i innowacje

- Nawiązanie współpracy w ramach projektu SMART4HEALTH w 2019 r., którego celem jest umożliwienie obywatelom zarządzania własnymi danymi dotyczącymi zdrowia i prowadzenie rejestrów tych danych w UE i poza nią.
- Dokonanie ponownej oceny strategii regionalnej na rzecz inteligentnej specjalizacji (2019 r.), aby przygotować się do wprowadzenia strategii 2.0 na lata 2021–2027.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Opracowanie środków wsparcia dla bezrobotnych, w tym programów mających na celu tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, takich jak PROJOVEM. Utworzenie w 2018 r. 118 nowych miejsc pracy dzięki 68 projektom zatwierdzonym w ramach programu na rzecz motywowania osób bezrobotnych do podejmowania działalności gospodarczej. W 2018 r. środki te posłużyły za wsparcie dla 5 512 osób.

Dostępność cyfrowa

- Podpisanie umowy na dostawę nowego połączenia telekomunikacyjnego w podwodnym przewodzie światłowodowym między Maderą a częścią kontynentalną Portugalii w 2018 r.
- Opracowanie kursów na rzecz poprawy umiejętności cyfrowych w szkołach (w latach 2018–2019) w ramach „Planu strategicznego na rzecz innowacji edukacyjnej w szkołach”, w tym projektów STEM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka).
- Realizacja projektu pt. „Future Classroom Lab” w latach 2018–2019, w ramach którego zapewnia się pomoce do zajęć z robotyki w szkołach.

Transport

- Zatwierdzenie planu działania na rzecz mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju na Maderze (czerwiec 2019 r.). Plan ma stanowić wsparcie w zakresie przejścia na korzystanie z ekologicznego i bezpiecznego transportu.

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Ponowne przeprowadzenie w 2018 r. szczytu archipelagu Makaronezji, który sprzyja debacie na temat wspólnych wyzwań związanych ze środowiskiem i zmianą klimatu, gospodarką morza, propagowaniem handlu i inwestycji, szkoleniami oraz mobilnością studentów i nauczycieli.
- Uczestnictwo w projekcie INTEGRA, którego celem jest integracja rynkowa oraz rozwój gospodarczy i społeczny sąsiedztwa Makaronezji, zatwierdzonym w czerwcu 2019 r. (INTERREG Madera–Azory–Wyspy Kanaryjskie–program MAC).

11. Hiszpania

Hiszpania realizuje założenia komunikatu z 2017 r. we współpracy z regionem najbardziej oddalonym – Wyspami Kanaryjskimi – w ramach konstytucyjnego podziału kompetencji.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Uczestnictwo w powołaniu grupy zadaniowej ds. odpadów w listopadzie 2018 r. oraz jej kolejnych spotkaniach za pośrednictwem Ministerstwa ds. Ekologicznej Transformacji oraz Departamentu Cel i Akcyz; wspieranie wdrażania jej planu działania.
- Przeprowadzenie analizy Kompleksowego planu Wysp Kanaryjskich w zakresie odpadów (PIRCAN) na lata 2018–2025.

Energia

- Wspieranie działań mających na celu wprowadzenie energii ze źródeł odnawialnych na wyspach, oszczędzanie energii, poprawę efektywności energetycznej oraz promowanie mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym aukcje energii ze źródeł odnawialnych, wzajemne połączenia między wyspami oraz stacji ładowania elektrycznego dla pojazdów, w ramach unijnego pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”.
- Opracowanie i wsparcie szkoleń oraz działań z zakresu popularyzacji technologicznej w obszarze energii ze źródeł odnawialnych.

12. Wyspy Kanaryjskie

Wyspy Kanaryjskie realizują założenia komunikatu z 2017 r. z naciskiem na energię, badania naukowe oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym.

- Opracowywanie od lipca 2018 r. oficjalnych danych dotyczących lokalnej produkcji poprzez umowę z lokalnym Instytutem statystycznym (ISTAC).

Niebieska gospodarka

- Utworzenie grupy roboczej ds. niebieskiej gospodarki w lutym 2018 r. Przeprowadzenie analizy mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla wszystkich sektorów niebieskiej gospodarki, aby utorować drogę dla strategii na rzecz niebieskiej gospodarki, której wdrożenie zaplanowano na pierwszą połowę 2020 r.

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

- Wdrożenie strategii mającej na celu zróżnicowanie produktów na podstawie ich jakości w celu zwiększenia konsumpcji, promowania produkcji ekologicznej oraz ułatwienia kontaktów między sektorem rolno-spożywczym a administracją.

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Rozpoczęcie w 2017 r. realizacji projektu dotyczącego wytwórni biogazu dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, który ma zapewnić wykorzystanie odpadów pochodzących od zwierząt gospodarskich.
- Uczestnictwo w tworzeniu grupy zadaniowej ds. odpadów w listopadzie 2018 r., która ma ułatwić komunikację między zainteresowanymi stronami na wszystkich szczeblach (europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym), oraz w opracowywaniu planu działania na rzecz usprawnienia gospodarowania odpadami.
- Utworzenie w lutym 2018 r. grupy roboczej ds. gospodarki o obiegu zamkniętym, której zadaniem jest przeprowadzenie wstępnego rozeznania w sytuacji na wyspach.
- Przyjęcie w sierpniu 2018 r. wytycznych i zaleceń dotyczących ograniczenia i recyklingu jednorazowych odpadów z tworzyw sztucznych.
- Zatwierdzenie w kwietniu 2019 r. strategii Wysp Kanaryjskich dotyczącej tworzyw sztucznych.

Zmiana klimatu

- Inauguracja w lipcu 2018 r. działalności Obserwatorium Zmiany Klimatu Wysp Kanaryjskich – organu ds. doradztwa w zakresie zadań, uczestnictwa w działaniach i ich opracowywania.
- Zaktualizowanie regionalnej strategii dotyczącej zmiany klimatu.

Energia

- Uczestnictwo w inicjatywie „Czysta energia dla wysp UE”: zorganizowanie drugiego Forum czystej energii dla wysp UE na Lanzarote w listopadzie 2018 r.; w ramach tej inicjatywy La Palma wdraża projekt pilotażowy.
- Montaż na platformie PLOCAN w 2019 r. dwóch innowacyjnych prototypów pozwalających na wykorzystanie energii wiatrowej.

Badania naukowe i innowacje

- Realizowanie unijnego projektu badawczego FORWARD, który ma przyczynić się do zwiększenia uczestnictwa wszystkich regionów najbardziej oddalonych w międzynarodowych sieciach i programach badawczych.
- Ponowne rozpoczęcie realizacji projektu RIS3-Net2 (jako liderzy projektu) w październiku 2019 r. w ramach programu INTERREG Madera–Azory–Wyspy Kanaryjskie (MAC) w celu określenia wspólnych ram na rzecz transregionalnych strategii RIS3.
- Uczestnictwo w projekcie SOCLIMPACT, mającym na celu modelowanie skutków zmiany klimatu oraz jej wpływu społeczno-gospodarczego na europejskie wyspy w kontekście sektorów niebieskiej gospodarki.
- Uczestnictwo w projekcie REACT wspieranym w ramach programu „Horyzont 2020”, którego celem jest dekarbonizacja systemów energetycznych wysp.

Zatrudnienie, kształcenie i szkolenie

- Realizacja od stycznia 2017 r. projektu GROW RUP, współfinansowanego przez Interreg Europa, którego celem jest walka z bezrobociem długotrwałym w obszarze zielonej i niebieskiej gospodarki.

Konkurencyjność, przedsiębiorczość i jednolity rynek

- Rozpoczęcie wdrażania w styczniu 2018 r. strategii operacyjnej na rzecz umiędzynarodowienia gospodarki Wysp Kanaryjskich w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw i pobudzenia przedsiębiorczości.

Dostępność cyfrowa

- Wystosowanie dwóch zaproszeń do składania wniosków, aby wesprzeć rozmieszczenie infrastruktury szerokopasmowej o wysokiej przepustowości (lata 2018 i 2019).
- Wspieranie organizacji w zakresie przeprowadzania szkoleń dotyczących umiejętności cyfrowych poprzez realizację łącznie 71 projektów (lata 2017–2019).

Współpraca w sąsiedztwie i poza nim

- Realizacja projektu MAC HEXAGONE w ramach INTERREG we współpracy z Maderą i Azorami, który ma przyczynić się do intensyfikacji współpracy z sąsiadującą Mauretanią, Senegalem i Republiką Zielonego Przylądka poprzez zwiększenie koordynacji między programami realizowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego a programami realizowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju w tym obszarze (zakończenie w grudniu 2022 r.).
- Wdrożenie projektu VALCONMAC w ramach INTERREG koncentrującego się na ochronie i rozwoju siedlisk leśnych na archipelagu Makaronezji na Oceanie Atlantyckim.